

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Jordbruksverket

Yttrande över förslag till ändring av foderföreskrifterna (SJVFS 2018:33)

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

De huvudsakliga ändringarna innebär att:

- kravet på registrering av enskilda foder tas bort
- nya differentierade avgifter vid anmälan av anläggningar till Jordbruksverket införs
- avgiften för inbesiktning av anläggning som kräver ett godkännande uppdateras
- hänvisningar sker till information på webben istället för till fysiska blanketter
- krav på underskrift av anmälan tas bort
- hänvisningar till nya EU-rättsakter läggs till i bilaga 1 om grundläggande bestämmelser
- bilaga 3 om dietfoder upphör att gälla med anledning av ny EU-förordning
- risskal och fjäderfämjöl läggs till i bilaga 4 om särskild kontroll för aflatoxin och salmonella

Därutöver föreslås en del omarbetningar för att öka läsförståelsen samt förtydliganden avseende hänvisningar till regelverket om animaliska biprodukter.

Remissens förslag avseende avgifter omfattas av samråd med Ekonomistyrningsverket enligt avgiftsförordningen (1992:191). Dessa delar är därmed undantagna från kraven i förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning och Regelrådet avstår därför från att yttra sig i de delarna. Förslagsställaren anger även att det parallellt med denna remiss pågår samråd med Ekonomistyrningsverket.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

Förslagsställaren anger att det huvudsakliga syftet med ändringen är att ta bort kravet på registrering av enskilda foder i 6 §, ett krav som medför en stor administrativ börda för foderföretagare. Kravet är en kvarleva sedan tidigare då registrering av enskilda foder låg till grund för utformning av den svenska foderkontrollen och företagens avgifter, vilket inte längre är fallet. Det anges även att EU-kommissionen 2018 påpekade för Sverige att registreringen av enskilda foder är en onödig administrativ börda för foderföretagen och Sverige har meddelat kommissionen att detta kommer att åtgärdas i samband med att datasystemet för handläggning av foderanläggningar uppdaterats.

Förslagsställaren anger vidare att föreskrifterna i så stor utsträckning som möjligt ska vara teknikneutrala på så sätt att en ansökan eller anmälan ska kunna göras på flera olika sätt beroende på

vilket som är mest lämpligt för företaget. Referenser i fotnoter till olika blanketter tas därför bort eller ändras för att undvika att det krävs en föreskriftsändring för att ändra anmälningsförfarandet. Detta innebär inte att möjligheten till att anmäla sig manuellt via blankett tas bort utan en hänvisning införs till webben där blanketter också i fortsättningen kommer att tillhandahållas. På motsvarande sätt hänvisas det till webben när det gäller hur och när avgifter för anmälan/registrering och godkännanden ska betalas (webbtjänst eller blankett). Vidare anger förslagsställaren att kravet på underskrift av ansökan inte är anpassat till digitala lösningar och bedöms inte heller behövas, varför det tas bort.

De nya differentierade avgifterna grundar sig i att anmälan/ansökan via e-tjänst är billigare att hantera för Jordbruksverket än via pappersblankett och betalning genom faktura. Skillnaden i avgift ska motsvara den lägre administrationskostnaden för digital hantering. Differentierade avgifter innebär att avgifterna belastar dem som orsakar högre kostnader och kan vara ett incitament till en minskning av användningen av pappersblankett och betalning genom faktura.

Förslagsställaren anger även att föreskrifterna uppdateras med anledning av ändringar i EU-regelverk som påverkar foder och att skrivningar tydliggörs och text omdisponeras för att öka läsbarheten.

Regelrådet finner redovisningen av bakgrund och syfte godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

Förslagsställaren bedömer att en fortsatt reglering är det bästa alternativet för att det önskade resultatet ska uppnås. Foderområdet är reglerat inom EU och föreskrifterna kompletterar EU:s regelverk och svensk lagstiftning. Möjligheter att avstå från reglering i föreskrift anges därför vara små. Det anges att ändringen av föreskriften har till huvudsak sin grund i ett krav på registrering av enskilda foder ska tas bort. Att inte uppdatera regelverket i detta avseende skulle innebära att Sverige, i strid med kommissionens rekommendation, har kvar en onödig administrativ börda på foderföretagarna. Vidare behövs en föreskriftsändring för att kunna införa en e-blankett/e-tjänst för ansökan/anmälan. Den föreslagna formuleringen innebär att fler sätt att lämna in ansökan/anmälan på ges utan att behöva ändra i föreskrifterna. Om inte differentierade avgifter införs får istället den högre kostnaden för hantering av pappersblanketter belasta även de sökande som använder e-tjänster. Dessutom kommer inte den effektivisering av handläggningen som ett större användande av e-tjänster och elektronisk betalning medför att förverkligas i lika stor utsträckning.

Regelrådet finner redovisningen av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

Förslagsställaren bedömer att det aktuella förslaget inte går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till EU. Det anges även att föreskrifterna i flera delar anpassas till ändringar i EU-regelverk som påverkar foder och det framgår tydligt vilka dessa rättsakter är.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Föreskrifterna föreslås träda i kraft den 25 december 2020. Förslagsställaren anger dock att beroende på hur utvecklingen av datasystemet för handläggning av registrering och godkännande av foderanläggningar framskrider kan tillämpningsdatumet behöva justeras innan föreskrifterna fastställs. Det anges vidare att det rutinmässigt informeras om ändringar i regelverken på Jordbruksverkets

webbplats samt att berörda parter även informeras via Forum foder där Jordbruksverket träffar berörda myndigheter och näringen regelbundet. Förslagsställaren anger att det förts tidiga diskussioner med bland annat foderindustrin inför framtagandet av föreskriftsförslaget och att Forum foder fått förfrågan avseende eventuella ändringar i de aktuella bilagorna.

Regelrådet finner redovisningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

Förslagsställaren anger att regleringen bedöms få effekter av betydelse för företagens arbetsförutsättningar inom alla led i foderkedjan/branscher, primärproduktionen, råvaruindustrin, inkl. de delar av livsmedelsindustrin som levererar foderråvaror, fodertillverkningsindustrin, transportörer, lager och butiker samt för införsel och export. Antalet registrerade anläggningar hos Jordbruksverket (2019): Nationella tillverkare av foder:

- Råvaror (ej primärproducenter): 255
- Tillsatser och förblandningar: 15
- Foderblandningar: 127

Butik och lager: 837

Transportörer: 441

Införsel av foder (införsel från EU och import från tredje land):

- Råvaror: 89 (varav 14 är importörer)
- Tillsatser och förblandningar: 30 (varav 8 är importörer)
- Foderblandningar: 125 (varav 9 är importörer)

Registrerade primärproducenter: 53 000

Det anges att foderanläggningar berörs av regleringen i sin helhet. Primärproducenter, butiker och lager samt transportörer berörs dock inte av kravet på registrering av enskilda foder. Det anges vidare att samtliga foderföretag inom foderkedjan, förutom Lantmännen, är att betrakta som små företag.

Regelrådet finner redovisningen av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch godtagbar.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Administrativa kostnader

Att kravet på registrering av enskilda foder upphävs beräknas ge en minskad administrativ börda på ca 598 000 kronor per år. Denna kostnad baseras på att Jordbruksverket får in i genomsnitt 6 500 registreringar per år och tidsåtgången beräknas vara 10 minuter per registrering till en timkostnad på 552 kronor. Denna uträkning redovisas i avsnitt A Allmänt, 1.2 "Närmare beskrivning av specifika ändringar i föreskrifterna" (s. 6). I samma avsnitt, under rubrik 5 "Uppgifter om vilka kostnadsmissiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen" (s. 13), hänvisas till den särskilda konsekvensanalysen över administrativa bördor för företagen (bilaga) där samma belopp anges. I avsnitt C "Företag" under rubrik 10 "Beskrivning av vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig för företagen och vad regleringen innebär för företagens administrativa kostnader (s. 14ff.) hänvisas till Tillväxtverkets databas Malin, där den senaste mätningen 2012 ger en total kostnad för registrering av foder till 464 784 kr per år beräknat på 600 företag, d.v.s. en administrativ kostnad på 775 kr per företag och år. Beräknat på dagens antal berörda foderanläggningar, 641 stycken, skulle detta ge en årskostnad på 496 544 kr/år med samma beräkningsunderlag som 2012.

Regelrådet gör följande bedömning. Förslagsställaren ger detaljerade beräkningar av de administrativa kostnaderna för registrering av enskilda foder. Det framgår av konsekvensutredningen att borttagandet av kravet medför en minskning av dessa kostnader. Det framgår emellertid inte varför det anges olika kvantitativa uppgifter på olika ställen i konsekvensutredningen för samma aktivitet. En större tydlighet hade varit önskvärd i detta avseende.

Trots denna brist finner dock Regelrådet redovisningen av regleringens påverkan på berörda företags administrativa kostnader godtagbar.

Andra kostnader och verksamhet

Förslagsställaren anger att en omställning krävs av företagen avseende en övergång till elektroniska ansökningar och rapporteringar i stället för de manuella förfaranden som görs idag. I konsekvensutredningen till SJVFS 2018:33 bedömdes kostnaderna beroende på om ändringarna gjordes i egen regi eller via en konsult till mellan 500 – 1 200 kr per timme. Den föreslagna regleringen medför endast mycket små förändringar hos företagen avseende anmälningar etc. jämfört med nuvarande krav. Rapporteringen av produktionsstatistiken kommer att förändras till följd av att registreringen av enskilda foder tas bort och den elektroniska inrapporteringsmodellen uppdateras. I och med att de flesta företagen i detta avseende är relativt små och i huvudsak bedöms kunna genomföra förändringarna i egen regi beräknas tidsåtgången till två timmar å 1 000 kr för foderproducenter och till en timme för övriga. För anläggningar som hanterar foder som omfattas av en begränsad rapporteringsskyldighet (införsel av foder) bedöms tidsåtgången till 0,5 timmar å 1 000 kr. För transportörer, butiker och lager förväntas små eller inga uppdateringar och därmed inga kostnader. För företag inom primärproduktionen är kraven på skriftliga rutiner begränsade och dessa bedöms därför inte påverkas. Med utgångspunkt från antalet tillverkare av råvaror (255 st), tillsatser och förblandningar (15), foderblandningar (127) samt företag som för in foder (244) uppskattas kostnaderna för respektive företag till 510 000, 30 000 respektive 122 000 kronor, totalt 916 000 kronor för uppdatering av skriftliga rutiner och övergång till elektronisk hantering.

Regelrådet finner redovisningen av regleringens påverkan på berörda företags andra kostnader och verksamhet godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Förslagsställaren anger att konkurrensförhållandena mellan företagen inte påverkas då samtliga företag som hanterar aktuella foder berörs.

Regelrådet gör följande bedömning. Regelrådet har ingen anledning att ifrågasätta bedömningen att konkurrensförhållanden mellan berörda företag inte påverkas. Däremot hade det varit behövligt att beskriva huruvida - och i förekommande fall hur - regleringen påverkar konkurrensförhållanden mellan svenska och utländska företag.

Regelrådet finner därför redovisningen av påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag bristfällig.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Förslagsställaren anger att den föreslagna regleringen i princip inte innebär någon skillnad jämfört med nuvarande regelverk.

Regelrådet ser ingen anledning att ifrågasätta förslagsställarens bedömning givet förslagets karaktär och finner därför redovisningen av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Förslagsställaren anger att inga särskilda hänsyn behöver tas då utgångspunkten är att foderföretagarna generellt är att betrakta som små företag med undantag av Lantmännen.

Mot bakgrund av att förslagen i grunden är att på olika sätt underlätta för företagen ser Regelrådet ingen anledning att ifrågasätta förslagsställarens bedömning och finner därför redovisningen av särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning godtagbar.

Sammantagen bedömning

Det går att få en bra bild av flertalet ändringsförslag och dess effekter på berörda företag. Många förslag är utförligt beskrivna och motiverade och det förekommer även flera kvantitativa kostnadsberäkningar. Konsekvensutredningen är i vissa delar väldigt tydlig, i andra mindre. Det är särskilt svårt att få klarhet i huruvida – och i så fall i vilken utsträckning - flera ändringsförslag som rör anpassning till nya EU-rättsakter och andra förslag som sägs införa, komplettera förtydliga eller uppdatera nuvarande bestämmelser medför nya krav eller effekter av betydelse för företag. Det gäller exempelvis att begreppet användning läggs till i en rubrik, de ändrade skrivningarna om licensläkemedel, homeopatiska läkemedel och provtagning för mögelgifter och salmonella och den nya dietfoderförordningen. Det förekommer vidare vissa oklarheter och brister i redovisningen av de administrativa kostnaderna och påverkan på konkurrensförhållanden.

Regelrådet finner emellertid att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 19 augusti 2020.

I beslutet deltog Elisabeth Thand Ringqvist, ordförande, Hanna Björknäs, Claes Norberg, Lennart Renbjer och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av Anna Stattin.

Elisabeth Thand Ringqvist
Ordförande

Anna Stattin
Föredragande